

Õiguskantsler

Teie 29.01.2015 nr

Meie 27.02.2015 nr 6-1/150237/1500904

Vastus pöördumisele Konto arestimine täitemenetluses

Austatud

Pöördusite õiguskantsleri poole probleemiga, et kohtutäitur arestis täitemenetluse käigus kogu Teie pangakonto.

Õiguskantsler tutvus pöördumise, sellele juurde lisatud kohtutäituri ja Justiitsministeeriumi vastustega ning võib Teie muret ja pahameelt mõista. Paraku asub õiguskantsler seisukohale, et täitemenetluse seadustiku (TMS) normid, mis reguleerivad pangakontol olevate vahendite arestimise võimalust, on Eesti Vabariigi põhiseadusega kooskõlas, kuna võimaldavad teha konkreetse juhtumi kõiki erisusi ja vajadusi arvestava otsustuse.

Küsimuses, kas kohtutäitur tegutses Teie suhtes täitemenetlust läbi viies õiguspäraselt, õiguskantsler oma seisukohta ei kujunda, kuna vastavalt täitemenetluse seadustiku §-dele 217 ja 218 tuleb kohtutäituri tegevuse või otsusega mittenõustumisel esitada esiteks kaebus kohtutäiturile endale ning tema otsusega mittenõustumisel pöörduda maakohтусse.¹ Sama teave on esitatud ka Teile saadetud täitelehel.

Teie kirjeldatud juhtumi kontekstis peab õiguskantsler vajalikuks täiendavalt selgitada konto arestimist võimaldavate/mittevõimaldavate õigusnormide sisu ja võimalusi.

---

¹ [Täitemenetluse seadustik](#)

§ 217. Kaebus kohtutäituri otsuse ja tegevuse peale

(1) Kohtutäituri otsuse või tegevuse peale täitedokumendi täitmisel või täitetoimingu tegemisest keeldumisel võib täitemenetluse osaline esitada kohtutäiturile kaebuse kümne päeva jooksul alates päevast, kui kaebuse esitaja sai teada või pidi teada saada otsuse või toimingu tegemisest, kui seaduses ei ole sätestatud teisiti.

[---]

§ 218. Kaebuse kohta tehtud kohtutäituri otsuse peale edasikaebamine

(1) Kaebuse kohta tehtud kohtutäituri otsuse peale võib menetlusosaline esitada otsuse kättetoimetamisest arvates kümne päeva jooksul kaebuse maakohтусle, kelle tööpiirkonnas kohtutäituri büroo asub. Kohtutäituri otsuse või tegevuse peale ilma eelnevalt kohtutäiturile kaebust esitamata kohtule kaevata ei saa.

[---]

Viitate oma pöördumises kohtutäituri kohustusele kohaldada TMS §-s 132 sisalduvat sissetuleku absoluutset arestimise keeldu vajaliku elatusmiinimumi säilitamiseks. Lisate juurde ka väljavõtte Riigikohtu 04.03.2008 määrusest 3-2-1-3-08.

Õiguskantsler juhib Teie tähelepanu sellele, et antud normiga reguleeritakse siiski üksnes olukordi, kui tegemist on töötasu või muu sellesarnase sissetulekuga, mitte aga ebaregulaarsete või üksikute laekumistega. Ka Riigikohus selgitas Teie viidatud lahendis, et ühekordseid tulusid ei saa lugeda sissetulekuks TMS § 130 jj mõttes (p 17). Eeltoodu tähendab seda, et kui isikul pidevat sissetulekut ei ole, siis TMS § 130 ega ka § 132 kohaldamisele ei kuulu.

Teie pöördumisele lisatud dokumentidest nähtuvalt järeldeb õiguskantsler, et kohtutäitur küsiski Teie käest teavet selle kohta, kas Teie tulude näol on tegemist sissetulekuga või mitte. Kohtutäitur saab kohaldada TMS § 132 absoluutset arestimise keeldu ja konto arestist vabastada alles siis, kui ta teeb kindlaks sissetuleku saamise. Selgitan, et seadused ei ole andnud kohtutäiturile õigust näha pangakontole laekumisi, vaid see oluline teave tuleb esitada isikul endal.

Siinkohal tuleb rõhutada, et ka siis, kui ei ole alust TMS § 132 kohaldamiseks, saab kohtutäitur konkreetse juhtumi vajadustest lähtuvalt jätta pangakonto arestimata. Sellisel juhul kohalduvad TMS § 110 kaudu TMS § 66 lg 1 punktide 3 ja 12 sätteid. Nimetatud viitenormide kohaselt kehtib varaliste õigustele sissenõude pööramisel arestimise keeld esiteks üheks kuuks elementaarse ja n.ö inimväärseks eluks minimaalselt vajalikuks toimetulekuks vajamineva summa ulatuses (minu vaba tõlgendus normist, vt normi enda sõnastust allmärkuses, *I.T.*), ning teiseks muul juhul, kui arestimine on vastuolus heade kommetega.² Selleks, et kohtutäitur saaks kaaluda kirjeldatud võimalust, vajab ta piisavat teavet Teie enda käest.

Lisaks eelnevale peab õiguskantsler vajalikus täiendavalt selgitada täitemenetluse üldist olemust – selleks on kohustuse või nõude täitmine ja sissenõudja õigustatud huvi tagamine. Tuleb silmas pida, et täitemenetlus asub nn vaidluse kõige viimases lõpus ning piirneb ainult teatud asutuse, organi või ka kohtu sisulise lahendi täitmisega. Kuni täitemenetluseni on võlgnikul võimalik kohustust vabatahtlikult täita ehk täitemenetlust vältida. Täitemenetluses enam vaidluse sisulise lahendamisega ei tegeleta, vaid toimub nn formaliseeritud menetlus, kus kohtutäitur viib ellu täitedokumentis sisalduva kohustuse – see on tema põhiülesanne. Kahtlemata tuleb täitemenetluse käigus arvestada võlgniku õiguste ja oluliste huvidega, kuid seejuures on selle peamine eesmärk siiski nõude efektiivne ja tulemuslik täitmine. Seda peab kogu täitemenetluse süsteem oma õigusnormides ja nende rakenduspraktikas realselt ka toetama. Juhul, kui kohtutäitur on oma tegevuses piiranud võlgniku õiguseid ülemääraselt, saab seda kontrollida korralise kaebemenetluse korras (TMS § 217 ja 218).

---

² Täitemenetluse seadustik

§ 110. Vallasasjadele sissenõude pööramise sätete kohaldamine

Varalistele õigustele sissenõude pööramisel kohaldatakse vallasasjadele sissenõude pööramise sätteid, kui käesolevas peatükis sätestatud ei tulene teisiti.

§ 66. Mittearestitavad asjad

(1) Arestida ega täitemenetluses müüa ei või järgmisi asju:

[---]

3) võlgnikule ja tema perele üheks kuuks vajalikud toiduained ja eluruumi kütmiseks üheks kütteperioodiks vajaminev küte või kui täitmise ajaks sellist varu ei ole ja selle muretsemine ei ole muul viisil tagatud, siis varu soetamiseks vajalik rahasumma;

[---]

12) muud asjad, mille arestimine on vastuolus seadusega või heade kommetega.

Lõpetuseks kordab õiguskantsler, et mõistab Teie pöördumises esitatud pahameelt ja küsimuse püstitust, kuid leiab, et probleemi lahendamiseks täitemenetluse seadustik ühtegi takistust ette ei näe. Seetõttu soovib ta Teil teha kohtutäituriga koostööd ning esitada talle tema küsitud andmed ja piisav teave, mille alusel saab otsustada, kas pangakonto aresti alt vabastada või mitte.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Nele Parrest
õiguskantsleri asetäitja-nõunik
õiguskantsleri volitusel

Teadmiseks: - kohtutäitur Elin Vilippus (elinvilippus.buroo@taitur.vilippus.ee)
- Justiitsministeerium (info@just.ee)